

Rakennukset ja kesämökkit 2010

Kesämökkejä eniten Länsi-Turunmaan kunnassa 2010

Suomessa oli Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2010 kaikkiaan 489 000 kesämökkiä. Lukumääräisesti eniten kesämökkejä oli Länsi-Turunmaan kunnassa, yhteensä yli 8 000 mökkiä. Seuraavaksi eniten mökkejä oli Hämeenlinnassa, Kouvolassa, Salossa, Kuopiossa, Kuusamossa ja Raaseporissa, joissa kunnan mökkikantaan kuului yli 6 000 kesämökkiä. Kuntaliitosten myötä monien kaupunkimaisten kuntien mökkimäärät kuvaavat enemmänkin seudullisen kesäasutuksen määrää kuin itse kaupunkialueen mökkejä.

Eniten kesämökkejä kunnittain 31.12.2010

(Kuntajako 1.1.2011 mukainen)	Kesämökkien määrä
Länsi-Turunmaa	8 374
Hämeenlinna	7 694
Kouvola	7 605
Salo	7 074
Kuopio	6 575
Kuusamo	6 394
Raasepori	6 352
Mikkeli	5 768
Mäntyharju	4 702
Kemiönsaari	4 575

Uusia kesämökkejä on rakennettu 2000-luvulla eniten Kuusamoon, Kittilään, Kolariin ja Länsi-Turunmaalle, keskimäärin yli 60 mökkiä vuodessa. Maakunnista eniten uusia kesämökkejä on rakennettu Lapin, Etelä-Savon ja Varsinais-Suomen maakuntiin. Uudet kesämökkit ovat pinta-alaltaan entistä suurempia. 2000-luvulla rakennettujen mökkien keskimääräinen pinta-ala oli 64 neliötä, kun se 1990-luvulla rakennetuilla kesämökeillä oli 49 neliötä.

Sisällys

Kesämökki 2010.....	3
Maakunnista Varsinais-Suomessa eniten mökkejä 2010.....	3
Mökkikanta kasvoi eniten 1980-luvulla.....	4
Uudisrakentaminen noin 4 000 vapaa-ajan asuinrakennusta vuodessa.....	4
Mökkirakentaminen vilkkainta Lapissa ja Etelä-Savossa	5
Tihein kesäasutus Kustavissa ja Kaskisissa.....	5
Kesämökkien keskikoko 48 neliötä.....	5
Lähes 800 000 suomalaista kuului kesämökin omistavaan asutukseen.....	5
Kesäasukkaat nostavat kuntien väkimäärää kesäisin.....	6
Kesämökin omistajien keski-ikä 61 vuotta.....	6
Rakennuskanta 2010.....	7
Rakennuskannasta suurin osa asuinrakennuksia.....	7
Rakennuskanta kasvoi 12 000 rakennuksella.....	7
Kaksi kolmasosaa rakennuksista on yksikerroksisia.....	7

Taulukot

Taulukko 1. Kesämökki pinta-alan mukaan 2010.....	5
Taulukko 2. Rakennukset käyttötarkoituksen mukaan 31.12.2010.....	7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Rakennukset, asunnot ja henkilöt talotyyppin ja kerrosluvun mukaan 31.12.2010.....	8
Liitetaulukko 2. Rakennukset käyttötarkoituksen mukaan vuosina 1980-2010.....	8
Liitetaulukko 3. Rakennukset lämmitysaineen mukaan 1970-2010.....	8
Liitetaulukko 4. Rakennukset rakennusaineen mukaan 1960-2010.....	9

Kuviot

Kuvio 1. Kesämökkien määrä maakunnittain 2010.....	3
Kuvio 2. Kunnat, joissa 2010 oli enemmän mökkejä kuin asuttuja asuntoja (mökkimäärältään suurimmat).....	4
Kuvio 3. Kesämökkien lukumäärä 1970 - 2010.....	4

Laatuseloste: Rakennukset ja kesämökki.....	10
---	----

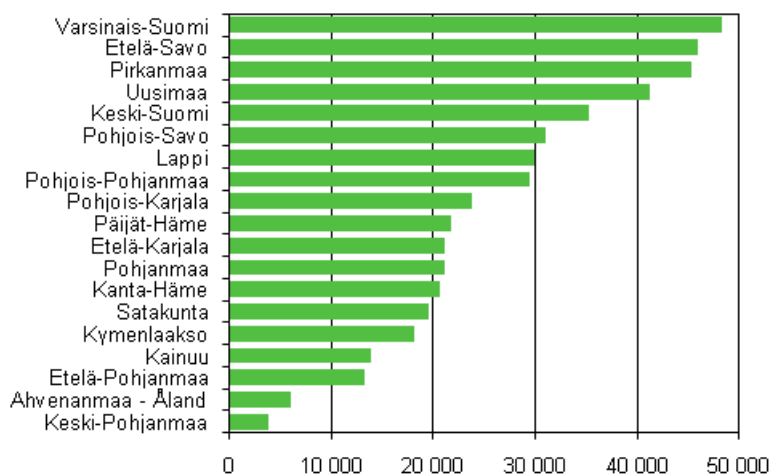
Kesämökkit 2010

Maakunnista Varsinais-Suomessa eniten mökkejä 2010

Maakunnista eniten mökkejä oli Varsinais-Suomessa, johon myös mökkirikkein kunta Länsi-Turunmaa kuuluu. Varsinais-Suomen maakunnassa oli noin 48 000 kesämökkiä, myös Etelä-Savossa ja Pirkanmaalla mökkejä oli yli 45 000. Vähiten kesämökkejä oli Keski-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla. Keski-Pohjanmaalla mökkejä oli 3 800 ja Ahvenanmaalla 6 000.

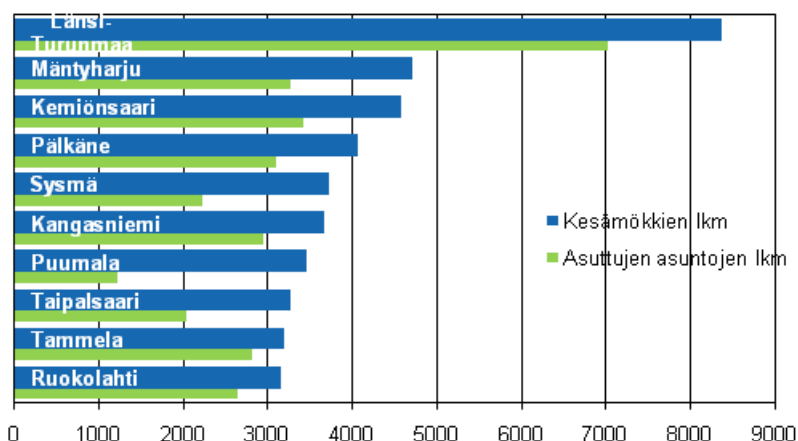
Suomessa oli vuoden 2010 lopulla kaikkiaan 489 200 kesämökkiä. Lukumääräisesti eniten mökkejä oli Länsi-Turunmaan kunnassa, kaikkiaan 8 374 kesämökkiä. Kuntaliitosten myötä monet perinteiset mökkikunnat häviävät kartalta tai yhdistyvät entistä suurempien mökkikuntien kanssa. Yksittäisistä kunnista Länsi-Turunmaan lisäksi yli 6 000 kesämökkiä oli Hämeenlinnassa, Kouvossa, Salossa, Kuopiossa, Kuusamossa ja Raaseporissa. Kaupunkimaisten kuntien mökkimäärät kuvaavat enemmänkin seudullisen kesäasutuksen määrää kuin itse kaupunkialueen mökkimääriä.

Kuvio 1. Kesämökkien määrä maakunnittain 2010

Kunnan mökkitiheyttä voidaan kuvata myös vertaamalla kesämökkien määrää vakinaisesti asuttujen asuntojen määrään. Tällöin mökkirikkaimpiin kuntiin nousevat väestömäärältään suhteellisen pienet paikkakunnat, joissa on paljon kesämökkejä. Kaikkiaan 57 kunnassa oli vuonna 2010 enemmän mökkejä kuin vakinaisesti asuttuja asuntoja. Tällaisia mökkimäärältään suuria kuntia olivat mm. Länsi-Turunmaa, Mäntyharju, Kemiönsaari ja Pälkäne. Vakinaisten asukkaiden vähentyessä kesäasukkaiden määrä korostuu yhä useammassa kunnassa. Vuodesta 2000 mökkienemmistöisten kuntien määrä on lisääntynyt noin kymmenellä, kun tilannetta verrataan kymmenen vuoden takaiseen asuttujen asuntojen määrään käyttämällä samaa vuoden 2011 kuntajakoa.

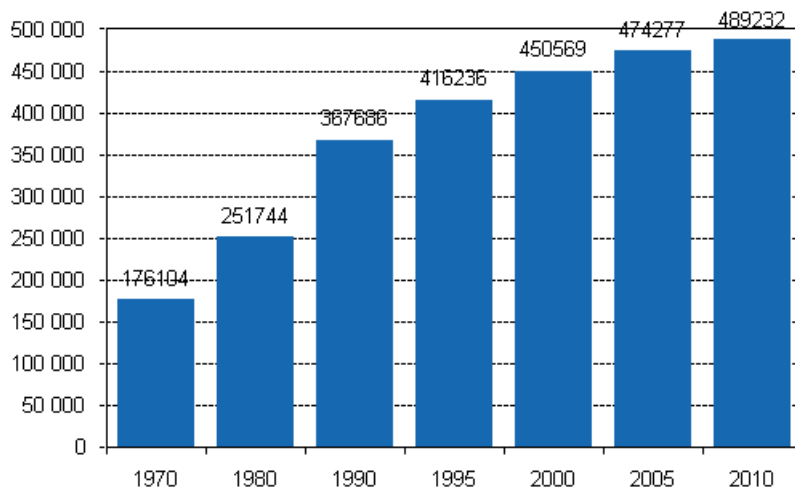
Kuvio 2. Kunnat, joissa 2010 oli enemmän mökkejä kuin asuttuja asuntoja (mökkimäärältään suurimmat)

Mökkikanta kasvoi eniten 1980-luvulla

Vuoden 2010 lopussa kesämökkejä oli 489 200. Edellisestä vuodesta mökkien määrä kasvoi 4 100 kesämökillä, joista osa on uustuotantoa ja osa käyttötarkoitukseltaan vapaa-ajan asunnoiksi muutettuja. Mökkien määrä on kasvanut nopeimmin 1980-luvulla. Vuonna 1990 oli mökkejä 368 000, joka oli 46 prosenttia enemmän kuin vuonna 1980. Vuodesta 1970 vuoteen 1980 lisäys oli ollut 75 600 kesämökkiä eli 43 prosenttia.

Kuvio 3. Kesämökkien lukumäärä 1970 - 2010

Uudisrakentaminen noin 4 000 vapaa-ajan asuinrakennusta vuodessa

2000-luvulla vapaa-ajan asuinrakennusten uudistuotanto on ollut pääsääntöisesti yli 4 000 rakennusta vuodessa. Esimerkiksi vuoden 2009 aikana uusia vapaa-ajan asuinrakennuksia valmistui 3 944. Kesämökkirakentaminen on hidastunut jatkuvasti 1990-luvun alkuvuosien rakennustahtiin verrattuna. Kun 1990-luvun alussa valmistui vuosittain noin 8 000 uutta kesämökkiä, niin viime vuosina rakentamisvauhti on ollut noin puolet tästä. Kesämökkikanta kasvoi 1990-luvulla noin 20 prosentilla. Se on selvästi vähemmän kuin 1970- ja 1980-luvuilla, jolloin kanta kasvoi yli 40 prosenttia vuosikymmenen aikana.

Mökkirakentaminen vilkkainta Lapissa ja Etelä-Savossa

Viime vuosina uudisrakentaminen on ollut vilkkainta Lapissa ja Etelä-Savossa, jonne 2000-luvulla on rakennettu keskimäärin yli 400 vapaa-ajan asuinrakennusta vuosittain. Seuraavaksi eniten uusia vapaa-ajan asuinrakennuksia on valmistunut Varsinais-Suomen maakuntaan, keskimäärin 380 kesämökkiä vuosittain. Kesämökkikanta ei kasva suoraan uudisrakentamisen kautta, sillä osa kesämökeistä siirtyy vakinaisiksi asunnoiksi tai poistuu muuten käytöstä.

Vuodesta 1990 kesämökkikanta on kasvanut eniten Etelä-Savon maakunnassa, jossa mökkejä oli 12 000 enemmän kuin vuonna 1990. Pienin muutos kesämökkikannassa on tapahtunut Keski-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla, jossa mökkien määrä on lisääntynyt vuodesta 1990 runsaalla tuhannella mökillä.

Tihein kesäasutus Kustavissa ja Kaskisissa

Tihein mökkiasutus oli Kustavissa ja Kaskisissa, joissa oli keskimäärin 17–18 kesämökkiä maaneliökilometrillä. Kahdeksassa kunnassa oli kesämökkejä enemmän kuin 10 neliökilometriä kohti, kun tarkastellaan mökkimääriä suhteessa kunnan maapinta-alaan. Koko maassa oli keskimäärin 1,6 kesämökkiä neliökilometrillä. Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Päijät-Hämeessä kesämökkejä oli yli neljä neliökilometriä kohti. Etelä-, Pohjois- ja Keski-Pohjanmaalla sekä Kainuussa ja Lapissa oli vielä keskimäärin alle yksi kesämökki neliökilometrillä. Kunnista vähiten mökkejä pinta-alaan suhteutettuna oli Kauniaisissa, Savukoskella, Utsjoella, Enontekiöllä, Sodankylässä, Kärämäellä ja Inarissa.

Kesämökkien keskikoko 48 neliötä

Uusien ja vanhempien kesämökkien kokoerot ovat suhteellisen suuret. Uusien vuosina 2000-2010 rakennettujen vapaa-ajan asuinrakennusten keskikoko oli 64 neliötä ja sitä vanhempien 45 neliötä. Kaikkien kesämökkien keskikoko vuonna 2010 oli 48 neliötä. Keskikokoon lasketaan vapaa-ajan asuinrakennusten tai loma-asumiseen käytettävien rakennusten tiedossa olevat neliöt (noin 27 000 mökin pinta-ala on tuntematon). Suuret mökit ja vapaa-ajan asuinrakennukset kasvattavat keskikokoa jonkin verran, sillä mökkien neliöistä laskettu mediaani on kaikkien mökkien osalta 40 neliötä. Kesämökeistä siis puolet on pinta-alaltaan edelleen 40 neliöisiä tai sitä pienempiä. Suurten, vähintään 60 neliöisten, mökkien osuus kaikista vapaa-ajan asuinrakennuksista oli vuonna 2010 vajaa neljännes. Vuonna 1970 näiden suurten mökkien osuus mökkikannasta oli 15 prosenttia.

Taulukko 1. Kesämökit pinta-alan mukaan 2010

Pinta-alaluokka, m ²	Mökkien määrä	%
Mökkejä yhteensä	489 232	100.0
-19	39 161	8.0
20-39	179 172	36.6
40-59	131 913	27.0
60-79	60 125	12.3
80-99	26 816	5.5
100-	25 447	5.2
Tuntematon	26 598	5.4
Keskipinta-ala	48	..

Lähes 800 000 suomalaista kuului kesämökin omistavaan asuntokuntaan

Kesämökeistä 404 000 oli yksityisten henkilöiden omistuksessa. Noin 86 000 mökkiä oli joko perikuntien, yritysten, yhteisöjen tai ulkomaalaisten omistamia. Kesämökin omistaviin asuntokuntiin kuului yhteensä 792 000 henkilöä.

Kesämökki sijaitsee yleensä lähellä asuinpaikkaa. Asuinmaakuntansa alueelta mökin omisti 66 prosenttia kaikista mökin omistajista. Kainuun, Ahvenanmaan, Lapin ja Pohjois-Karjalan mökinomistajista yli 90

prosenttia omisti mökin asuinmaakunnassaan. Sen sijaan uusimaalaisten omistajien mökit sijaitsivat pääosin muualla kuin asuinmaakunnassa. Vain 30prosenttia uusimaalaisten omistamista mökeistä sijaitsi Uudellamaalla. Noin kolmasosa kaikista mökinomistajista omisti kesämökin kotikunnassaan.

Kesäasukkaat nostavat kuntien väkimäärää kesäisin

Vuonna 2010 oman kotikunnan ulkopuolelle kesämökille matkaavia kesäasukkaita oli noin 532 000. Eniten kesäasukkaita oli Etelä-Savossa, yli 56 000 henkilöä. Kunnista eniten kesäasukkaita tulee Länsi-Turunmaan kuntaan, jossa kesäaikana voi mökeillään oleilla lähes 10 000 henkilöä. Myös Hämeenlinnassa, Salossa, Raaseporissa ja Mäntyharjulla kesäasukkaita oli yli 6 000. Verrattaessa kesäasukkaiden määrää kunnan vakinaiseen väestöön lisääntyi Kustavin väkimäärä suhteellisesti kaikkein eniten. Kustavin alle tuhannen henkilön kunnassa kesäasukkaat lisäävät väkilukua kesäisin yli neljällä tuhannella eli Kustavin väkiluku kasvaa kesäisin jopa yli viiteen tuhanteen. Kaikkiaan 13 kunnassa kesäasukkaat kaksinkertaistivat kunnan väkimäärän.

Kesämökin omistajien keski-ikä 61 vuotta

Uusien, vuonna 2010 valmistuneiden kesämökkien omistajien keski-ikä oli 54 vuotta, kun taas kaikkien mökinomistajien keski-ikä vuonna 2010 oli 61 vuotta. Alle 40-vuotiaita omistajia oli noin 20 000 eli vain 6 prosenttia kaikista mökinomistajista.

Kaikista kesämökeistä yli neljälläkymmenellä prosentilla oli omistajana kahden aikuisen henkilön asutokunta ja 14 prosentilla mökeistä oli omistajatalouksissa alle 18-vuotiaita lapsia. Yksinasuva henkilö oli omistajana 16 prosentilla mökeistä ja 17 prosenttia kaikista mökeistä omisti perikunta, yritys, yhteisö tai omistaja oli tuntematon. Kesämökin omistajajoukosta yli puolet asui joko omakoti- tai paritalossa.

Rakennuskanta 2010

Rakennuskannasta suurin osa asuinrakennuksia

Rakennuskanta, johon ei lasketa kesämökkejä eikä myöskään maatalous- tai muita talousrakennuksia, käsitti vuoden 2010 lopussa kaikkiaan 1,4 miljoonaa rakennusta. Asuinrakennuksia, joista suurin osa on erillisiä pientaloja, oli koko rakennuskannasta 85 prosenttia. Muita kuin asuinrakennuksia oli yhteensä 211 000 eli 15 prosenttia koko rakennuskannasta. Asuinrakennuksista lähes 60 prosenttia on rakennettu vuonna 1970 tai sen jälkeen, erillisistä pientaloista 54 prosenttia ja kerrostaloista 64 prosenttia.

Rakennuskannan koko kerrosala oli vuoden 2010 lopussa yhteensä yli 434 miljoonaa neliometriä. Rakennusten keskimääräinen pinta-ala oli noin 307 neliometriä, muiden kuin asuinrakennusten keskimääräinen pinta-ala oli 811 neliometriä. Kerrosalaan suhteutettuna asuinrakennusten osuus koko kerrosalasta oli vain 63 prosenttia. Muista kuin asuinrakennuksista teollisuusrakennukset olivat kerrosalaltaan suurin ryhmä.

Taulukko 2. Rakennukset käyttötarkoituksen mukaan 31.12.2010

	Rakennusten lukumäärä	Osuus kaikista rakennuksista (%)
KAIKKI RAKENNUKSET	1 446 096	100,0
A. Asuinrakennukset yhteensä	1234602	85,4
Erilliset pientalot	1101707	76,2
Rivi- ja ketjutalot	76241	5,3
Asuinkerrostalot	56654	3,9
C-N Muut kuin asuinrakennukset yhteensä	211494	14,6
C Liikerakennukset	41961	2,9
D Toimistorakennukset	10835	0,7
E Liikenteen rakennukset	54716	3,8
F Hoitoalan rakennukset	8058	0,6
G Kokoontumisrakennukset	13509	0,9
H Opetusrakennukset	8903	0,6
J Teollisuusrakennukset	40629	2,8
K Varastorakennukset	27170	1,9
L,N Muut rakennukset	5713	0,4

Rakennuskanta kasvoi 12 000 rakennuksella

Suomessa oli vuoden 2010 lopussa 1 446 000 rakennusta. Edellisvuodesta rakennuskanta kasvoi 12 000 rakennuksella. Vuodesta 1990 rakennusten määrä on kasvanut 284 000 rakennuksella eli noin 24 prosenttia. Vanhoja ennen vuotta 1921 valmistuneita rakennuksia oli noin 77 000 eli 5 prosenttia rakennuskannasta. Rakennuskannasta yli kolme neljäsosaa oli erillisiä pientaloja. Kerros- ja rivitalot muodostivat sen sijaan alle kymmenesosan koko rakennuskannan määrästä. Kerrosalana mitattuna kerrostalot muodostivat kolmasosan kaikkien asuinrakennusten kerrosalasta.

Kaksi kolmasosaa rakennuksista on yksikerroksisia

Rakennuskannasta 67 prosenttia oli yksikerroksisia rakennuksia. Lukumääräisesti suurin osa rakennuskantaan kuuluvista rakennuksista on pientaloja. Yksi- ja kaksikerroksiset rakennukset muodostivat yhteensä 95 prosenttia koko rakennuskannasta. Suomalaisista yksi- ja kaksikerroksisissa rakennuksissa asuu 3,6 miljoonaa eli 69 prosenttia. Vähintään neljäkerroksisia rakennuksia oli 26 000, joista suurin osa oli asuinkerrostaloja. Vähintään neljäkerroksisissa rakennuksissa asuu hieman yli miljoona suomalaista (1 104 000). Rakennus, jossa on kymmenen kerrosta tai enemmän, on jo melko harvinainen. Koko maassa tällaisia maamerkkejä on noin 300. Näistä varsinaisia asuinkerrostaloja on noin 200.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Rakennukset, asunnot ja henkilöt talotyyppiin ja kerrosluvun mukaan 31.12.2010

Talotyyppi	Rakennuksia	Asuntoja	Henkilöitä (ns. asuntoväestö)
Kaikki rakennukset	1 446 096	2 807 505	5 264 580
1-2 kerrosta	1 374 382	1 686 357	3 629 593
3-9 kerrosta	52 411	1 100 725	1 606 454
10+ kerrosta	283	13 252	18 245
tuntematon kerrosluku	19 020	7 171	10 288
Erilliset pientalot	1 101 707	1 135 736	2 685 984
Rivi- ja ketjutalot	76 241	383 126	700 215
Asuinkerrostalot	56 654	1 234 508	1 789 674
1-2 kerrosta	16 924	141 993	201 130
3-9 kerrosta	39 128	1 075 431	1 565 534
10+ kerrosta	189	12 926	17 877
tuntematon kerrosluku	413	4 158	5 133
Muut kuin asuinrakennukset	211 494	54 135	88 707
1-2 kerrosta	184 450	32 588	57 952
3-9 kerrosta	9 073	18 299	25 301
10+ kerrosta	94	326	368
tuntematon kerrosluku	17 877	2 922	5 086

Liitetaulukko 2. Rakennukset käyttötarkoituksen mukaan vuosina 1980-2010

Käyttötarkoitus	Vuosi			
	1980	1990	2000	2010
Kaikki rakennukset	934 845	1 162 410	1 299 624	1 446 096
A. Asuinrakennukset	842 662	1 012 163	1 120 714	1 234 602
Erilliset pientalot	775 678	914 928	1 002 747	1 101 707
Rivi- ja ketjutalot	22 613	52 522	66 281	76 241
Asuinkerrostalot	44 371	44 713	51 686	56 654
C-N Muut rakennukset	92 183	150 247	178 910	211 494
C Liikerakennukset	21 926	33 138	40 294	41 961
D Toimistorakennukset	7 551	9 913	11 037	10 835
E Liikenteen rakennukset	10 640	36 784	45 225	54 716
F Hoitoalan rakennukset	3 992	5 796	6 978	8 058
G Kokoontumisrakennukset	6 659	10 231	12 943	13 509
H Opetusrakennukset	7 750	8 545	9 136	8 903
J Teollisuusrakennukset	19 507	29 106	36 437	40 629
K Varastorakennukset	8 730	5 446	6 423	27 170
L,N Muut rakennukset	5 428	6 948	10 437	5 713

Liitetaulukko 3. Rakennukset lämmitysaineen mukaan 1970-2010

Lämmitysaine	Vuosi				
	1970	1980	1990	2000	2010
Kaikki rakennukset	837 948	934 845	1 162 410	1 299 490	1 446 096
Kauko- /aluelämpö	..	48 538	105 608	130 946	164 721
Öljy, kaasu	320 171	347 498	306 750	320 934	322 279
Kivihili, koksi	24 328	11 794	8 753	7 986	6 983
Sähkö	41 872	178 707	357 743	455 752	554 368
Puu, turve	429 467	327 230	321 342	292 763	277 553
Muu, tuntematon	22 111	20 578	62 214	91 243	120 192
%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kauko- /aluelämpö	..	5,2	9,1	10,1	11,4
Öljy, kaasu	38,2	37,2	26,4	24,7	22,3
Kivihili, koksi	2,9	1,3	0,8	0,6	0,5
Sähkö	5,0	19,1	30,8	35,1	38,3
Puu, turve	51,3	35,0	27,6	22,5	19,2
Muu, tuntematon	2,6	2,2	5,4	7,0	8,3

Liitetaulukko 4. Rakennukset rakennusaineen mukaan 1960-2010

Talotyyppi		Rakennusaine							
		Yhteensä	%	Kivi	%	Puu	%	Muu, tuntematon	%
Kaikki rakennukset	1960	832 460	100,0	55 008	6,6	777 452	93,4
	1970	837 948	100,0	83 125	9,9	754 823	90,1
	1980	934 845	100,0	120 608	12,9	814 237	87,1
	1990	1 162 410	100,0	168 818	14,5	956 626	82,3	36 966	3,2
	2000	1 299 624	100,0	194 725	15,0	1 040 189	80,0	64 710	5,0
	2010	1 446 096	100,0	229 311	15,9	1 163 138	80,4	53 647	3,7
Asuinrakennukset	1960	725 932	100,0	25 586	3,5	700 346	96,5
	1970	768 204	100,0	58 287	7,6	709 917	92,4
	1980	842 662	100,0	89 490	10,6	753 172	89,4
	1990	1 004 809	100,0	121 291	12,1	870 314	86,6	13 204	1,3
	2000	1 120 714	100,0	138 357	12,3	935 928	83,5	46 429	4,1
	2010	1 234 602	100,0	159 441	12,9	1 039 706	84,2	35 455	3,7
Muut rakennukset	1960	106 528	100,0	29 422	27,6	77 106	72,4
	1970	69 744	100,0	24 838	35,6	44 906	64,4
	1980	92 183	100,0	31 118	33,8	61 065	66,2
	1990	150 249	100,0	47 394	31,5	82 661	55,0	20 194	13,4
	2000	178 910	100,0	56 368	31,5	104 261	58,3	18 281	10,2
	2010	211 494	100,0	69 870	33,0	123 432	58,4	18 182	8,6

Laatuseloste: Rakennukset ja kesämökit

1. Tilastotietojen relevanssi

Rakennukset ja kesämökit -tilasto kuvaa olemassa olevaa rakennus- ja kesämökkikantaa vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Rakennuskantaan eivät pääsääntöisesti sisälly seuraavat rakennukset: maataloustuotannossa käytettävät rakennukset, asuinrakennusten sauna- ja talousrakennukset, puolustusvoimien rakennukset, nestevarastorakennukset ja väestösuojat, paitsi silloin, kun em. rakennukset ovat asuttuja tai niissä on toimitiloja. Rakennuskantaan eivät sisälly myöskään kesämökit, sillä ne esitetään usein miten omana tietona. Rakennus- ja kesämökkikanta ei sisällä samoja rakennuksia, sillä yksittäinen rakennus luokitellaan joko rakennuskantaan tai kesämökkikantaan. Asutut kesämökit sisältyvät asutokantaan ja sitä kautta myös rakennuskantaan, mutta eivät kesämökkikantaan. Asutut kesämökit on otettu mukaan rakennuskantaan vuodesta 2000 lähtien.

Rakennuskanta sisältää kaikki asutokantaan kuuluvat rakennukset. Rakennuskantaa voidaan kuvata mm. rakennuksen käyttötarkoituksen (asuinrakennus, liikerakennus, toimistorakennus jne.), rakennusvuoden, kerrosalan ja rakennusaineen mukaan. Kesämökeiksi on määritelty ne rakennukset, joiden käyttötarkoitus oli vuoden viimeisenä päivänä vapaa-ajan asuinrakennus tai joita ko. ajankohtana käytettiin loma-asumiseen. Kesämökit sisältävät siis ensisijaisesti Rakennusluokituksen käyttötarkoitukseluokan Erilliset vapaa-ajan rakennukset (luokka 041) ja lisäksi muut rakennukset, joita käytetään loma-asumiseen (käytössäolosta on ilmoitettu rekisteriviranomaiselle). Niitä majoitustoimintaa harjoittavien liikeyritysten vuokrattavia lomamökkejä, jotka ovat Liikerakennusten luokassa 124 (Vuokrattavat lomamökit ja -osakkeet, liiketoiminnallisesti) ei lueta kesämökeiksi.

Rakennukset ja kesämökit -tilasto perustuu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän rakennuksia koskeviin tietoihin, joita ylläpitävät kuntien rakennusvalvontaviranomaiset, maanmittaustoimistot sekä maistraatit. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee väestötietolaki ja väestötietoasetus. Tilastokeskuksen tehtävänä on puolestaan laatia yhteiskuntaoloja kuvaavia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 1992/48).

2. Menetelmäkuvaus

Rakennukset ja kesämökit -tilasto on kokonaistilasto, jonka tiedot poimitaan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän rakennuksia koskevista tiedoista.

Väestörekisterikeskuksen rakennuksia ja asuntoja koskeva tietojärjestelmä on luotu 1980-luvun alussa. Sen tietopohjan muodostaa Tilastokeskuksen, vuoden 1980 väestölaskennan yhteydessä, omistajilta tai rakennuksen ja asunnon haltijoilta keräämät tiedot. Tiedonkeruu perustui väestökirjalakiin ja erilliseen väestölaskenta-asetukseen. Vuodesta 1982 lähtien rakennus- ja huoneistotietoja on päivitetty tietojärjestelmään rakennushankeilmoituksilla, jotka täytetään haettaessa rakennuslupaa uutta rakennusta, laajennusta tai muutostöitä varten. Koko 1980-luvun ajan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän rakennus- ja huoneistotietoja tarkistettiin ja korjattiin eri tietojen osalta. Tilastokeskus kehitti erilaisia käsittelysääntöjä aineiston käsittelemiseksi, jotta rekisteritietoja pystyttäisiin jatkossa käyttämään vuosittaisen rakennus- ja asutokantatilaston tekemiseen. Rakennuksia koskeva vuosittainen tilastotuotanto aloitettiin Tilastokeskuksessa vuodesta 1987 alkaen ja kesämökkejä koskeva tilastointi vuodesta 1989 alkaen.

Rakennukset ja kesämökit -tilaston laatu on suhteellisen suoraan riippuvainen lähdeaineiston laadusta. Tiedot asuntojen purkamisesta tai muusta rakennusten poistumasta eivät välity säännöllisesti väestötietojärjestelmään. Tämän vuoksi Tilastokeskuksen aineistoa pyritään korjaamaan käsittelysäännöillä siten, että aineistosta karsitaan todennäköiset poistumatapaukset kuten vanhat ja huonokuntoiset rakennukset. Kaikki muutostyöt eivät ole luvanvaraisia rakennustoimenpiteitä, eivät myöskään kaikki rakennuksen varusteita ja verkostoliittymiä koskevat toimenpiteet, joten niistä ei aina välity tietoa viranomaiselle ja sitä kautta tilastoihin. Tämän vuoksi suurelta osalta kesämökkien rekisteritiedoista puuttuu mm. tieto sähköistyksestä tai vesijohto- ja viemäri liittymistä. Alkuperäisaineiston virheellisyyksiä ja rakennusten puuttuvia tietoja pyritään jonkin verran päättelemään ja korjaamaan Tilastokeskuksessa. Esimerkiksi samaa

rakennusta kuvaavia tietoja ei ole hyväksytty kahdesti, mikäli on epäily päällekkäisistä tiedoista. Myös muita alkuperäisaineiston virheellisyyksiä ja rakennusten puuttuvia tietoja pyritään päättelemään ja korjaamaan Tilastokeskuksessa. Osa rakennusten ja asuntojen varustetiedoista on kerätty vasta vuoden 1980 väestölaskentatietojen jälkeen. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi hissi, parveke ja koneellinen ilmastointi. Rakennuskannasta karsitaan mm. maataloustuotannossa käytettävät rakennukset sekä asuinrakennusten sauna- ja talousrakennukset. Yksilöivien tunnistetietojen avulla Tilastokeskuksen rakennuskantatietoihin yhdistetään muita tietoja mm. rakennuksessa olevien asuntojen ja asukkaiden määrä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakennusten keskeisten tietojen peittävyys on suhteellisen hyvä. Rakennusten määrissä ja ominaisuustiedoissa on kuitenkin jonkin verran virheellisyyksiä, sillä kaikki muutostiedot eivät tule kattavasti väestötietojärjestelmää ylläpitävien viranomaisten tietoon. Vuoden 1990 väestölaskennan yhteydessä tehdyn luotettavuustutkimuksen mukaan rekisteripohjaisessa tilastossa oli noin 20 000 rakennusta liikaa. Nämä rakennukset olivat joko purettuja, tuhoutuneita tai muuttuneet kesämökeiksi. Väestötietojärjestelmän rakennuksia ja asuntoja koskevista tiedoista ei saada poistumatietoja tarkasti, minkä vuoksi Tilastokeskus pyrkii karsimaan rakennuskantatilastosta vanhat ja huonokuntoiset rakennukset ja asunnot. Mikäli tällaiseen rakennuskannasta poistettuun rakennukseen muuttaa vakinaisia asukkaita, rakennus palautuu jälleen rakennuskantaan. Tiedot ilman lupaa rakennetuista uusista kohteista sekä muutospaikkajärjestelmään. Lämmitystavan tai -aineen muutokset eivät kaikissa tapauksissa ole luvanvaraisia rakennustoimenpiteitä. Sama ongelma koskee myös rakennuksen varusteita ja verkostoliittymiä koskevia tietoja, joissa saattaa olla virheellisyyttä. Vääriä tietoja pystytään jonkin verran korjaamaan Tilastokeskuksessa poistamalla ristiriitaisuuksia eri varusteiden, lämmitystapojen ja -aineiden kesken. Myös niissä tiedoissa on puutteellisuksia, joita on alettu kerätä vasta vuoden 1980 tietopohjan perustamisen jälkeen. Esimerkiksi tiedot hissistä, parvekkeesta ja koneellisesta ilmastoinnista voivat olla puutteellisia.

Kesämökkkitiedoista voi puuttua jonkin verran yksiköitä. Kesämökkikäyttöön otetaan rakennuksia, jotka ovat rekisterissä muissa käyttötarkoituksissa kuin vapaa-ajan asuintoina (esim. asuinrakennuksina, kuten monet mummonmökkit tai vanhojen tilojen päärakennukset). Tällainen rakennuksen muuttuminen vapaa-ajan asunnoksi ei aina välity rekisteriviranomaisille ja sitä kautta tilastoihin. Rekisteriin tehtyjä tarkistuksia ja kyselyjä on jonkin verran pyritty kohdistamaan juuri käyttötarkoitukseltaan tuntemattomiin ja/tai tyhjiin oleviin rakennuksiin, joiden käyttötarkoitus on saattanut muuttua vapaa-ajan asuinrakennukseksi. On myös mahdollista, että kesämökki muutetaan käyttötarkoitukseltaan asuinrakennukseksi, kun se otetaan asumiskäyttöön. Tällöin kesämökki poistuu kesämökkikannasta. Samoin tapahtuu myös silloin, kun kesämökki ilmoitetaan muuttoilmoituksessa vakinaiseksi osoitteeksi. Väestörekisterikeskus on täydentänyt väestötietojärjestelmän rakennustietoja lisäämällä rekisteriin verohallinnon kesämökkkitietoja. Tämän vuoksi joissakin kunnissa voi olla liikaa vapaa-ajan asuinrakennuksia. Ts. sama kesämökki on ollut sekä Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmässä että verottajalta saadussa aineistossa. Kaikissa tapauksissa näitä ei ole voitu päätellä samaksi yksiköksi, koska verohallinnon tiedoissa ei ole rakennuksen koordinaattitietoja. Kesämökin omistajaan liittyvät tiedot, kuten ulkokuntalaisten kesäasukkaiden määrä, kuvaavat vain viranomaisrekisterin kautta saatavia tietoja. Kesämökin todellinen käyttäjäryhmä voi joissakin tapauksissa olla aivan toinen, kuin rekisteritiedoista pystytään päättelemään. Suurelta osalta kesämökkejä puuttuu tieto mm. sähköistyksestä tai vesijohto- ja viemäri liittymistä. Otospohjaisen kyselytutkimuksen (Kesämökkibarometri 2009) mukaan kesämökeistä 76 prosenttia oli sähköverkon piirissä ja 16 prosenttia sai talousvetensä vesilaitoksen tai vesiosuuskunnan verkosta. Vastaavat tiedot viranomaisrekisteriin pohjautuvassa kesämökkitalastossa on, että kesämökeistä 34 prosentilla on sähköliittymä ja 4 prosentilla liittymä vesijohtoverkoston.

Väestörekisterikeskus toteutti vuonna 2003 automaattisen tietojenkäsittelyn menetelmin laajan rakennusten koordinaattitietojen perusparannushankkeen, jolloin myös rakennus- ja kesämökkitalastojen koordinaattitiedot paranivat. Koordinaattitiedon kattavuus vaihtelee jonkin verran kunnittain. Vuoden 2010 Rakennukset ja kesämökkit -tilastossa oli noin 6200 (alle 1 prosentti) sellaista rakennusta tai kesämökkiä, joilta puuttui koordinaattitieto tai koordinaatti ei ollut validi muiden aluetietojen kanssa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rakennukset ja kesämökkit -tilasto tehdään vuosittain. Tiedot ovat vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Rakennukset ja kesämökkit -tilasto valmistuu noin viisi kuukautta tilastointiajankohdan jälkeen. Aluejakona käytetään tilastointiajankohdan jälkeistä päivää eli seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen. Julkistamiskalenterin verkko-osoite: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

5. Tilastojen saatavuus

Rakennus- ja kesämökkikantaa koskevia tietoja on saatavilla kunnittain ja kuntaa suuremmilla aluejaoilla Tilastokeskuksen internet-sivuilta, maksuttomasta StatFin -tilastopalvelusta. Muuta Rakennukset ja kesämökkit -tilastoon liittyvää tietoa on tilaston kotisivulla <http://tilastokeskus.fi/til/rakke/index.html>. Kotisivun linkeistä löytyvät mm. tilaston kuvaus sekä käsitteet ja määritelmät.

Rakennus- ja kesämökkitalastoja koskevia painojulkaisuja on julkaistu vuosittain 1987-2007 Tilastokeskuksen Asuminen-sarjassa ja sitä aikaisemmin Väestölaskenta-sarjassa vuodesta 1950. Tilastossa käytetyt alue- ja rakennusluokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista. Maksullisissa palveluissa sekä erityisselvityksinä tilattavissa tiedoissa on saatavilla yksityiskohtaisempaa tietoa, myös kuntien osa-alueiden mukaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastovuodesta 2008 alkaen Rakennuskantatilasto ja Kesämökkit -tilasto yhdistettiin siten, että tilaston nimeksi tuli Rakennukset ja kesämökkit -tilasto ja sen tietosisältö on sama kuin aikaisemmin erillisinä tehtyjen tilastojen.

Vertailtaessa eri ajankohtien tietoja on otettava huomioon, että osa muutoksista voi johtua rekisterissä tehdyistä tarkastuksista, tilastoaineiston käsittelyn muutoksista ja aikaisempien vuosien erilaisista tiedonkeruumenetelmistä. Esimerkiksi rakentamisvuosien korjaukset vaikuttavat rakennusten ikärakenteeseen, samoin rakennusten käyttötarkoitukseen kohdistuneet tarkistukset. Vuoden 1985 väestölaskennassa käytettiin ensimmäisen kerran rekisteritietoja asunto- ja rakennuskantatilaston muodostamisessa. Tiedot asunto- ja rakennuskannasta on tuotettu väestölaskennoissa vuosina 1950, 1960, 1970, 1980 sekä 1985. YK:n väestölaskentasuositukset on otettu huomioon väestölaskentoja toteutettaessa. Vuodesta 1987 lähtien tietoja on tuotettu vuosittain rekisteripohjaisesti, ja vuosittain tehdyt tilastotiedot ovat pitemmällä periodilla suhteellisen vertailukelpoisia keskenään. Vuosimuutokset eivät ole kaikilta osin tarkkoja ja luotettavia Rakennuksen käyttötarkoitukseluokitus muuttui vuonna 1994. Rakennuskantatilastossa kyseinen luokitus on ollut käytössä tilastovuodesta 1993.

Ensimmäiset rekisteripohjaiset kesämökkitalastot on julkaistu vuodelta 1989 ja sen jälkeen vuosittain. Väestörekisterikeskus täydensi Väestötietojärjestelmän rakennustietoja lisäämällä rekisteriin verohallinnon kesämökkkitiedot kesällä 1990. Tämän jälkeen kunnissa tarkastettiin mm. puuttuvia koordinaatti- ja ominaisuustietoja. Tätä edeltävät kesämökkkitiedot ovat vuoden 1980 väestölaskennasta, jossa tiedot kerättiin lomakkeilla. Vuoden 1980 laskennassa kerättiin myös sellaisia tietoja, joita ei enää sen jälkeen kerätty, kuten tieto kesämökin yhteisomistuksesta ja talviasuttavuudesta. Vuoden 1997 alussa Väestörekisterikeskus täydensi uudelleen väestötietojärjestelmän rakennustietoja verottajan kiinteistötiedoilla. Tässä yhteydessä rekisteriin lisättiin myös huomattava määrä kesämökkejä. Koska näistä osa saattaa jo olla eri tunnuksella väestötietojärjestelmän rakennustiedoissa, on verottajan aineistosta lisätyistä yksiköistä kesämökkitalastoon pyritty hyväksymään vain maistraattien tarkistamat lisäykset.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tilastokeskuksen rakennus- ja asuntokantatilastot vastaavat nykyisessä tietojärjestelmässä (2005 lähtien) toisiaan siten, että jokaista asuntokannan asuntoa vastaava rakennus on rakennuskannassa. Tilastokeskuksen rakennus- ja asuntokantatilastot ja Väestörekisterikeskuksen rakennus- ja huoneistotiedot eivät ole täysin yhtenevät, koska rekisterin sisältämät virheet on pyritty korjaamaan Tilastokeskuksessa. Lisäksi

Tilastokeskuksen rakennuskannasta karsitaan mm. maataloustuotannossa käytettävät rakennukset ja asuinrakennusten sauna- ja talousrakennukset. Tilastokeskuksen tiedoissa kesämökit esitetään yleensä omana tietona ja rakennuskanta ilman kesämökkitietoja.

Tilastokeskuksen rakennuskantatilaston ja rakennustuotantotilaston uudistuotantoa kuvaavien lukujen erot johtuvat mm. eri poiminta-ajankohdista. Lisäksi rakennuskannassa on mukana kaikki ne asuntoja sisältävät rakennukset, joissa asuttiin vuoden viimeisenä päivänä, vaikka ne eivät vielä olisi valmistuneetkaan. On myös mahdollista, että rakennuskantaan aikaisemmin kuulunut rakennus otetaan asumiskäyttöön, jolloin se tulee mukaan rakennuskantaan.

Tilastokeskuksen Rakennustuotantotilaston uudistuotantoa kuvaavat valmistuneiden rakennusten määrät eivät lisää olemassa olevaa rakennuskantaa samalla määrällä. Tämä sen vuoksi, että rakennuskannan sisällä tapahtuu muutoksia, kuten rakennuksen purkaminen tai palaminen tai esimerkiksi uuden rakennuksen rakentaminen vanhan rakennuksen tilalle, olemassa olevan rakennuksen käyttötarkoituksen muuttuminen toiseksi jne. Lisäksi aikaisemmin käyttämättömänä ollut rakennus voi palautua rakennuskantaan, jos siihen muuttaa vakinaisia asukkaita.

Tilastokeskuksen ja Väestörekisterikeskuksen rakennuksia, kesämökkejä ja asuntoja koskevat tiedot eivät ole täysin yhtenevät, koska rekisterin sisältämät virheet on pyritty korjaamaan Tilastokeskuksessa. Lisäksi rakennus- ja kesämökkikannan määritelmät eivät ole yhtenäiset. Otospohjaisena kyselytutkimuksena toteutetun Kesämökkibarometrin tiedot poiketa rekisteripohjaisesta kesämökkitilastosta erilaisen tiedonkeruumenetelmän ja erilaisten käsitteiden ja määritelmien vuoksi. Kesämökkibarometri on Saaristoasiain neuvottelukunnan ja Tilastokeskuksen määrävuosin tekemä vapaa-ajan asumista kuvaava tutkimus.

Lisätietoja

Marja Hermiö (09) 1734 3211
Arja Tiihonen (09) 1734 3272
Elina
Aspblad-Huohvanainen (09) 1734 3232
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma
asuminen@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Rakennukset ja kesämökit, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute